

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z protestu wyborczego M.B.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na 15 października 2023 r.,

przy udziale Prokuratora Generalnego oraz Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 12 grudnia 2023 r.,

wyraża opinię, że protest jest zasadny, ale stwierdzone uchybienia nie mają wpływu na wynik wyborów.

[ms]

UZASADNIENIE

M.B. (dalej: „wnoszący protest”) pismem z 25 października 2023 r. wniósł protest wyborczy przeciwko wyborom do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzonych 15 października 2023 r., wskazując, że doszło do naruszenia przepisów przez Obwodową Komisję Wyborczą nr [...] w Z., poprzez brak plomb i pieczęci na urnie wyborczej. Do protestu dołączył on

zdjęcia urny, wykonane w lokalu wyborczym. Wnoszący protest zażądał unieważnienia wyborów w Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] i ich ponownego przeprowadzenia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu. Prokurator Generalny wyraził pogląd, że wniesiony protest jest zasadny, jednakże stwierdzone naruszenie nie miało wpływu na wynik wyborów.

Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w L. potwierdził, że doszło do sytuacji, w której urna wyborcza w Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w Z. nie została zaplombowana. Jednocześnie wskazał, że „[p]odczas trwania głosowania wyznaczony członek Komisji, pozostając w bezpośredniej bliskości, zapewniał nienaruszalność urny. Ponadto urna pozostawała cały czas zamknięta i nikt nie dokonywał jej otwarcia”. Tym samym wskazał, że powyższe uchybienie nie miało wpływu na prawidłowy przebieg głosowania i ustalenia jego wyników.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 242 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 2408, dalej: „k.wyb.”), Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie 3 sędziów w postępowaniu nieprocesowym i wydaje, w formie postanowienia, opinię w sprawie protestu. Powyższe przepisy znajdują zastosowanie również w przypadku wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów do Senatu (art. 258 k.wyb.).

Protest przeciwko ważności wyborów może być wniesiony do Sądu Najwyższego z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 k.wyb.).

Zgodnie z art. 42 § 1 k.wyb. przed rozpoczęciem głosowania obwodowa komisja wyborcza sprawdza, czy urna jest pusta, po czym zamyka się urnę

wyborczą i opieczętowanie ją pieczęcią komisji oraz sprawdza, czy na miejscu znajduje się spis wyborców i potrzebna liczba kart do głosowania właściwych dla przeprowadzanych wyborów, jak również czy w lokalu wyborczym znajduje się odpowiednia liczba łatwo dostępnych miejsc zapewniających tajność głosowania.

W ustalonym stanie faktycznym sformułowany przez wnoszącego protest zarzut dotyczący braku opieczętowania urny wyborczej okazał się zasadny. Z materiału dowodowego załączonego przez wnoszącego protest, jak również ze stanowiska Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej w L. wynika jednoznacznie, że członkowie Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w Z. nie wywiązali się z obowiązku opieczętowania urny wyborczej. Konieczność podjęcia takich czynności wynika wprost z art. 42 § 1 k.wyb., który na członków obwodowej komisji wyborczej nakłada obowiązki: sprawdzenia przed rozpoczęciem głosowania, czy urna jest pusta, a następnie – zamknięcia urny wyborczej i opieczętowania jej pieczęcią komisji.

Zaznaczyć należy, że w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano, iż takie uchybienie nie ma wpływu na wynik wyborów, jeżeli w trakcie głosowania urna znajdowała się przez cały czas w zasięgu wzroku członków komisji obwodowej i nie była wówczas przez nikogo otwierana, co wykluczało możliwość manipulowania jej zawartością (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 listopada 2011 r., III SW 143/11). W niniejszej sprawie brak jest przesłanek do przyjęcia, że urna wyborcza była przedmiotem jakichkolwiek bezprawnych działań, co potwierdził również Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w L., stwierdzając, że podczas głosowania wyznaczony członek komisji w bezpośredniej bliskości zapewniał nienaruszalność urny, a sama urna pozostawała cały czas zamknięta.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy na podstawie art. 242 § 1 i § 2 k.wyb. orzekł jak w sentencji.

Z.G.

[a]